

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Lemańska (przewodniczący)
SSN Grzegorz Pastuszko (sprawozdawca)
SSN Mirosław Sadowski

w sprawie z protestu M. K.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 25 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Grzegorz Pastuszko Joanna Lemańska Mirosław Sadowski

UZASADNIENIE

M. K. (dalej: „wnoszący protest”) pismem z 10 czerwca 2025 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego) wniósł do Sądu Najwyższego protest wyborczy dotyczący II tury wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, która odbyła się 1 czerwca 2025 r., „w związku z naruszeniem przepisów prawa wyborczego mającym wpływ na wynik wyborów”. Wskazał przy tym na „(...) szereg nieprawidłowości, które mogły mieć istotny wpływ na wynik głosowania, zwłaszcza biorąc pod uwagę bardzo niewielką różnicę głosów pomiędzy kandydatami oraz skalę zgłaszanych nieprawidłowości, które są niemożliwe do precyzyjnego oszacowania”. Jednocześnie wniósł o:

1. Stwierdzenie nieważności wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1.06.2025, z powodu rażących naruszeń przepisów prawa wyborczego mogących mieć wpływ na wynik wyborów;

2. Zarządzenie ponownego głosowania w całym kraju lub w obwodach, w których wystąpiły wskazane nieprawidłowości – w zależności od ustaleń Sądu Najwyższego w toku postępowania.

3. Przeprowadzenie postępowania dowodowego w zakresie ujawnionych nieprawidłowości, w tym przesłuchania świadków oraz pozyskania danych systemowych związanych z głosowaniem w celu ustalenia sprawców działań – wewnętrznych lub zagranicznych.

W piśmie z 13 czerwca 2025 r. stanowisko względem protestu przedstawiła Państwowa Komisja Wyborcza. Według jej opinii „(...) protest powinien zostać pozostawiony bez dalszego biegu z uwagi na to, że żaden z zarzutów nie dotyczy w ogóle wymienionych wyżej ustawowych przesłanek do jego wniesienia, a także w związku z tym, że nie przedstawiono oraz nie wskazano żadnych dowodów, na których oparto zarzuty”.

Prokurator Generalny w piśmie z 12 czerwca 2025 r. wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 129 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483 ze zm.) wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie.

Zasady i tryb przeprowadzania wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej oraz warunki ważności tych wyborów określa ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2025, poz. 365, dalej: „k.wyb.”).

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb. przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania,

ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów (pkt 1) lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (pkt 2).

Według art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

W nawiązaniu do przywołanych regulacji w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że wszelkie zarzuty, inne niż te określone w art. 82 § 1 k.wyb., stanowią wyjście poza przewidziany w kodeksie wyborczym przedmiot protestu, co czyni go niedopuszczalnym (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z: 11 czerwca 2015 r.; III SW 60/15; 31 lipca 2020 r.; I NSW 2027/20; 31 lipca 2020 r. I NSW 2286/20).

Jednocześnie podkreśla się, że w przedmiocie protestu, o którym mowa w art. 82 § 1 k.wyb., nie mieszczą się ogólnikowe zarzuty sprowadzające się do hipotetycznego założenia o nieprawidłowościach wyborczych, oparte jedynie na kontestowaniu wyników wyborów ogłoszonych przez właściwy do tego organ, na domniemaniach, hipotezach i założeniach o nieprawidłowościach, bez przedstawiania dowodów, które powinny uzasadniać, rzeczywiście potwierdzać zarzut protestu mieszczący się w granicach bezprawności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z: 7 lutego 1990 r.; III SW 93/90; 5 grudnia 2007 r.; III SW 63/07; 16 lipca 2014 r., III SW 35/14).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy stwierdza, że wnoszący protest nie podniósł ani jednego zarzutu, który spełniałaby wymogi wynikające z przepisów obowiązującego prawa. Co więcej, nie przedstawił, ani też nie wskazał żadnych dowodów.

Wobec powyższych ustaleń Sąd Najwyższy pozostawia protest bez dalszego biegu. Przesądza o tym art. 322 § 1 k.wyb., z którego jasno wynika, że takie rozstrzygnięcie musi zostać wydane, m.in. jeśli protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 k.wyb.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 w zw. z art. 321 § 3 k.wyb., orzekł jak w sentencji postanowienia.

Grzegorz Pastuszko Joanna Lemańska Mirosław Sadowski

[D.Z.]

[a.ł]